

Instruktion för Skogsgödsling

Kopia 2021-02-23 14:34

Dokumenttyp
Instruktion

Uppdaterad
2020-04-02

Skreven av

Mattsson Stefan
Skogsskötselspecialist

Beslutad av

Björse Gisela
Skogsskötselchef

Inledning

Denna instruktion är en sammanfattning av Sveaskogs Skötselskola för Gödsling. Skötselskolan för Gödsling är en obligatorisk utbildning för alla som arbetar med skogsgödsling.

Det är viktigt att användningen av kvävegödsel på skogsmark följer de lagar och förordningar som finns på området och att vi har bra rutiner för samråd med myndigheter och allmänhet i samband med skogsgödsling. Sveaskog följer Skogsstyrelsens Allmänna råd om kvävegödsling. Det är även ett krav enligt FSC.

Samråd

Miljöbalken föreskriver ett krav på samråd i samband med skogsgödsling. Blanketten för samrådsanmälan finns på Skogsstyrelsens hemsida.

Gödslingsplaner ska formellt vara Skogsstyrelsen tillhanda senast 6 veckor innan gödslingen påbörjas men vår ambition är att skicka anmälan om samråd till Skogsstyrelsen vid årsskiftet innan gödslingssäsong.

Om gödsling planeras inom renskötselområdet måste samråd ha ägt rum med berörd sameby innan anmälan om samråd skickas till Skogsstyrelsen.

Begränsningar för skogsgödsling

Skogsstyrelsens Allmänna råd föreskriver begränsningar för kvävegödsling i olika delar av landet. Skogsstyrelsen föreskriver även allmänna begränsningar för kvävegödsling, tex regler om skyddszoner samt att maximalt 200 kg kväve per hektar får tillföras vid ett och samma tillfälle.

Val av gödslingsbestånd

Gödslingsbestånd söks fram i beståndsregistret och kvalitetssäkras enligt följande:

- Ståndortsindex 16–30
- Fastmark och podsol
- Minst 8 år kvar till slutavverkning
- Helst minst 8 år kvar till gallring
- Minst 10 år sedan senaste gödsling
- Barrträdsandelen ska vara minst 80 %
- Hög löpande tillväxt och minst 500 stammar/ha
- Avgränsa generell hänsyn och höga naturvärden
- Kontrollera tidigare antal gödslingar och gödselgivor
- Kontrollera att samråd med rennäringsen är genomförda och ok
- Tillfartsväg till depåer skall ha den beskaffenheten att det går att köra in och vända med en 24 m lång lastbil med totalvikten 60 ton. Vägarna skall vara markerade i karta
- Ange lämplig gödslingsmetod
- Gödsla ej inom skyddsområde för vattentäkt
- Gödsla ej marker av lavtyp
- Vid gödsling med traktor:
  - BYL << 333
  - Objekt med hög granandel bör inte gödslas med traktor
  - Kontrollera om hela objektet är gallrat
  - Stickvägsnät med sammanbindningsvägar skall finnas
  - Markera basvägar. Där loggfiler från utförd gallring finns, skall dessa användas

Miljöhänsyn

Gödsla aldrig i avdelningar eller delar av avdelningar med höga naturvärden eller värdefulla kulturmiljöer. Markerade hänsynsytor ska inte gödslas. Gödsla enbart på snöfri och otjälad mark.

Skyddszoner och områden som inte ska gödslas:

Ska inte gödslas	Gödslingsfri skyddszon (minimum antal meter)
Sjö och vattendrag (vattenförande året runt)	25
Vattentäkt	25
Tomtmark	25
Formellt skyddad mark (naturreservat och ekoparker)	25
Naturvårdsskogar, frivilligt avsatta (nyckelbiotoper och naturvärdeslokaler ingår här)	25
Våtmarker med mycket höga eller höga natur- eller kulturvärden (motsvarande klass 1 och 2 i våtmarks- och sumpskogsinventeringen)	25

Markerade hänsynsytor och andra ägoslag	10
Annans mark och väg	10

Spridningsmetoder och givor

Sveaskogs skogsgödsling utförs med traktor eller helikopter. I båda fallen använder vi GPS-logg för att spridningen ska ske med hög precision. Gödselgivan på Sveaskogs marker ska normalt vara 150 kg kväve per hektar och spridningstillfälle. Med stöd av GPS får 95% av arealen en giva på 100–200 kg kväve per hektar när man i genomsnitt sprider 150 kg kväve per hektar. Denna gödselgiva motsvarar ca 550 kg Skog-CAN per hektar.

Ett bestånd kan gödulas 1–3 gånger under en omloppstid beroende på var i landet man befinner sig, se skogsvårdslagstiftningen för detaljerad beskrivning av dessa områden.

Speciellt vid helikoptergödsling

Helikoptern har små möjligheter att parera hänsyn som inte som inte är markerad. Inkludera endast nettoytan i shapen till helikoptern, dvs allt som inte ska gödulas måste vara borttaget.

Depåplatsen måste vara öppen så att inflygning vid landning och start kan ske samt att lastningsgrupp får plats. Flygavstånd till objekt som ligger längre bort än ca 1,5 km bör undvikas.

Speciellt vid traktorgödsling

Vid eventuell passage över vattendrag får maskinen inte vidröra vattnet, dvs det måste finnas en bro av något slag. Undvik objekt längre än ca 400 m från bilväg.

Reservobjekt bör finnas i anslutning till objekten för att kunna sprida ev. överbliven gödsel.

Informera allmänheten

Allmänheten ska informeras före gödsling med helikopter.

Arbetsorder

Det ska alltid finnas en arbetsorder tillgänglig ute i fält i samband med gödslingsarbete. I arbetsordern finns detaljerad information vilken alltid måste följas. Är du osäker på något så kontakta din arbetsledare.

Slutrapportering

Efter genomförd gödsling ska slutrapportering ske i Sveaskogs Skogsvårdsportal och eventuella avvikelser ska anges.

Stickprovskontroll

Minst 10 % av utförd gödslingsareal väljs slumpmässigt för kant- och miljöuppföljning. Resultatet av uppföljningen registreras i Skogsvårdsportalen.

Kant- och miljöuppföljning

Syftet med uppföljningen är att kontrollera att gödselmedel inte har hamnat inom områden där det inte ska spridas.

I direkt anslutning till spridning kontrolleras i fält den faktiska spridningens yttergräns. Viktigt att inte vänta med detta då gödselkornen snabbt löses upp vid fuktig väderlek. Vid normal sommarväderlek syns gödselkornen ett par dagar, vid regn löses de upp snabbare och vid torrt väder syns de längre tid.

Är objekten ca tre hektar inventeras hela objektet, är de större än tre hektar inventeras minst 600 meter per objekt, dock max 1000 meter. Dessa 600 meter förläggs till känsliga områden (om sådana finns) som tex buffrade områden mot bäckar, våtmarker mm. De 600 metrarna behöver inte vara sammanhängande utan kan delas upp på mindre delområden som intressanta yttergränser, hänsyn mm.

Vid inventering av objekt gödslade med helikopter kan det också vara bra att tillse att alla delinventeringslinjer inte ligger i samma riktning. Om man inte vet hur helikoptern flugit kan man av misstag lägga inventeringslinje precis i linje med hur helikoptern flugit och får då inte en uppfattning om ventilerna öppnats/stängts i rätt ögonblick.

Uppföljningen registreras i Skogsvårdsportalen. Använd funktionen geografisk kommentar för att rita in vart på objektet inventeringen har utförts och för att rita in vart eventuella avvikelser finns.